

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๘ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๘
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ชื่อ-นามสกุล นางสาวพัชริดา มณฑาทอง **ตำแหน่ง** นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา

หัวข้อการพัฒนา ปฐพีวิทยาพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ข้อมูลดิน รุ่น ๑/๒๕๖๘

วิธีการพัฒนา อบรมผ่านสื่อการเรียนการสอน E-Learning

วันที่พัฒนา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

สถานที่ สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา (อบรมผ่านสื่อการเรียนการสอน E-Learning)

หน่วยงานที่จัดอบรม ระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (LDD e-Training) กรมพัฒนาที่ดิน

วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เรียนในเรื่องปฐพีวิทยาพื้นฐาน
๒. สามารถนำความรู้จากบทเรียนนี้ไปใช้ประกอบการปฏิบัติงาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพ

สรุปสาระสำคัญ

ความหมายและความสำคัญของดิน

ดิน หมายถึง วัตถุทางธรรมชาติที่เกิดจากการผุพังสลายตัวของหินและแร่กับอินทรีย์วัตถุที่ได้จากการย่อยสลายซากพืชซากสัตว์ผสมคลุกเคล้าจนเป็นเนื้อเดียวกัน มีลักษณะร่วน เกิดขึ้นปกคลุมผิวโลก

ความสำคัญของดิน

ทำหน้าที่เป็นที่ยึดเกาะของรากพืช แหล่งธาตุอาหาร แหล่งน้ำ แหล่งอากาศ แหล่งผลิตอาหาร และห่วงโซ่อาหาร ที่อยู่อาศัยแหล่งที่มาของปัจจัย (อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค) แหล่งกักเก็บน้ำ ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน แหล่งฝังกลบขยะ แหล่งผลิตพลังงานชีวมวล แหล่งวัตถุดิบอุตสาหกรรม แหล่งกักเก็บคาร์บอน และบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ฐานรากสิ่งปลูกสร้าง และการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ แหล่งศึกษาอารยธรรม และประวัติศาสตร์

ส่วนประกอบของดิน

๑. อนินทรีย์วัตถุ เศษชิ้นส่วนของหินแร่	๒. อินทรีย์วัตถุ เศษซากพืชซากสัตว์
๓. น้ำ	๔. อากาศ ไนโตรเจน ออกซิเจน คาร์บอนไดออกไซด์

ดินที่พืชทั่วไปมักจะเจริญเติบโตได้ดี คือ สารอินทรีย์ ๔๕% สารอินทรีย์ ๕% น้ำ ๒๕% อากาศ ๒๕%

ปัจจัยในการสร้างตัวของดิน

- สภาพภูมิอากาศ ปริมาณและการกระจายของฝน อุณหภูมิและแสง
- สภาพภูมิประเทศ ความสูงต่ำหรือระดับไม่เท่ากันของพื้นที่
- วัตถุต้นกำเนิดดิน หินผุพัง ตะกอน อินทรีย์วัตถุ
- สิ่งมีชีวิต (จุลินทรีย์ พืช สัตว์และมนุษย์)

ระยะเวลาในการสร้างตัว ดินลึกมีพัฒนาการมาก ชั้นดินบนหนา ชั้นดินล่าง ส่วนดินต้นถึงชั้นหินพื้น มีพัฒนาการน้อย ชั้นดินบนบาง ชั้นหินผุ และดินสีแดงมีพัฒนาการมากกว่าสีน้ำตาลและเหลือง

สมบัติของดิน

๑. สมบัติทางกายภาพ เป็นสมบัติที่สามารถสังเกตได้จากลักษณะ หรือจากการทดลองที่ไม่เกี่ยวข้องกับปฏิกิริยาเคมี

- ดินทราย มีเนื้อหยาบหรือเป็นดินทราย น้ำซึมผ่านได้เร็ว ระบายน้ำดี เก็บน้ำไว้ไม่อยู่ สูญเสียธาตุอาหาร
 - ดินเหนียว น้ำซึมผ่านดินช้า ระบายน้ำช้า เนื้อดินละเอียด ดูดซับธาตุอาหารได้มาก
 - ดินร่วน น้ำซึมผ่านไม่ช้าไม่เร็วเกินไป ระบายน้ำดีปานกลาง ดูดซับอาหารได้บางส่วน
- โครงสร้างดิน เกิดจากการจับตัวกันเป็นเม็ดของอนุภาคดิน มี ๒ กระบวนการ

๑. การเกาะตัวกันของอนุภาคเดี่ยว

๒. การเชื่อมยึดอนุภาคโดยสารเชื่อมเป็นก้อนดิน

หน่วยโครงสร้างดินมีหลายแบบ เช่น แบบก้อนกลม แบบก้อนเหลี่ยม แบบแผ่น แบบแท่ง ส่วนสีดิน ขึ้นกับองค์ประกอบในแร่ ปริมาณอินทรีย์วัตถุ และกระบวนการในดิน เช่น ดินที่มีอินทรีย์วัตถุมากจะมีสีคล้ำหรือเข้ม ดินที่มีการสะสมแคลเซียมมากจะมีสีซีดจาง ดินที่มีเหล็กออกไซด์มากจะมีสีเหลืองสีแดง

๒. สมบัติทางเคมี เกี่ยวข้องกับการเกิดปฏิกิริยาทางเคมี เป็นลักษณะทางภายในของดิน ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าหรือสัมผัสได้โดยตรง โดยการตรวจสอบในห้องปฏิบัติการ

- ความเป็นกรด-ด่าง (pH) ดินที่มีความเหมาะสมกับการปลูกพืช ที่มี pH อยู่ในช่วง ๖-๘
- ความสามารถในการแลกเปลี่ยนประจุบวก ธาตุอาหารที่พืชต้องการคือประจุบวก เช่น แคลเซียม แมกนีเซียม และโพแทสเซียม
- ปริมาณธาตุอาหารพืช มี ๑๖ ธาตุ ๑๓ ธาตุ มาจากการผุพังสลายตัวของหินแร่และอินทรีย์วัตถุในดิน และ ๓ ธาตุ มาจากอากาศ น้ำ

๓. สมบัติทางแร่ เป็นการตรวจสอบลักษณะเฉพาะตัวแร่ที่สามารถมองเห็น สัมผัสและทดสอบโดยใช้เครื่องมือได้ ได้แก่ รูปผลึก ความแข็ง สี สีผงละเอียด ความวาว การให้แสงผ่าน ความหนาแน่น แร่ที่พบมากในดิน ได้แก่ ควอตซ์ เฟลสปาร์ แร่ดินเหนียว

๔. สมบัติทางชีวภาพของดิน พิจารณาสสิ่งมีชีวิตทั้งพืชสัตว์ และจุลินทรีย์ ในลักษณะหน่วยที่ต้องใช้พลังงานและเกิดปฏิกิริยา

มนุษย์ศึกษาสมบัติทางดินเพื่อเลือกใช้ วางแผนการผลิต ทางการเกษตร ปรับปรุงบำรุงดิน และอนุรักษ์ดิน เพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน

ทรัพยากรดินของประเทศไทย

ภาคเหนือ มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่เนินเขา ภูเขา และที่ราบระหว่างเขา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบสูง

ภาคกลาง มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ภาคใต้ มีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่คาบสมุทร

ภาคใต้

ที่ลุ่ม : ที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง พื้นที่บริเวณนี้ดินมักเกิดจากตะกอนน้ำทะเล หรือที่ราบลุ่มน้ำทะเลเคยท่วมถึง ที่ราบตะกอนน้ำพา พรุ

ที่ดอน : ที่ลาดเชิงเขา เนินสูงและภูเขา สันดินริมน้ำ

๑. ที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง ดินเลนเค็มชายทะเลมีเกลือสูง มีสารประกอบกรดกำมะถันใกล้ผิวดิน การระบายน้ำเลวมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย เมื่อดินแห้งจะแปรสภาพเป็นดินกรดกำมะถัน และเค็ม

๒. หาดทรายและสันทราย/ตะกอนน้ำทะเล แบบใหม่ ดินเป็นทรายจัด pH ๖.๐-๗.๐ ระบายน้ำดีเกินไป อุ้มน้ำต่ำ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ แบบเก่ามีชั้นดานอินทรีย์ ดินเป็นทรายหนาปานกลางถึงชั้นดาน pH ๕.๐-๖.๐ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ อาจมีน้ำแข็งในฤดูฝน

๓. ที่ราบลุ่มน้ำทะเลเค็มท่วมถึง/ตะกอนน้ำกร่อย ดินเปรี้ยว ดินเหนียว การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง กรดรุนแรงมาก pH ๓.๕-๔.๕ ธาตุอะลูมิเนียม เหล็ก แมงกานีสมากจนเป็นพิษ ธาตุฟอสฟอรัสถูกตรึง พืชดูดใช้ไม่ได้ ปรับปรุงด้วยวัสดุปูน และยกร่องเพื่อชะล้างกรดออกไป

๔. พรุ ที่ลุ่มต่ำหลังสันทราย/ตะกอนน้ำทะเล/น้ำกร่อย ดินอินทรีย์ ดินบนเป็นเศษชิ้นส่วนของพืช สะสมหนา เป็นกรดจัดมาก ระบายน้ำออกเป็นดินเปรี้ยว การระบายน้ำเลวมาก น้ำท่วมขังตลอดปี เมื่อแห้ง จะเกิดการยุบตัวมาก ขาดแร่ธาตุอาหารที่จำเป็น ศักยภาพทางการเกษตรต่ำ

๕. ที่ราบตะกอนน้ำพา (ลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ) ตะกอนน้ำพา กลุ่มดินเหนียวลึกมาก เป็นกรดจัดมาก ถึงเป็นกรดเล็กน้อย pH ๕.๐-๖.๕ การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ความสามารถในการดูดยึดธาตุอาหารต่ำ

๖. ที่ราบน้ำท่วมถึง สันดินริมน้ำ ตะกอนริมแม่น้ำ กลุ่มดินร่วมหรือดินทรายแป้งละเอียด กรดจัด การระบายน้ำดีถึงปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

๗. เนินเขาและภูเขาหินปูน สลายตัวของหินปูนร่วมกับหินดินดาน เป็นดินเหนียว pH ๔.๕-๕.๕ ระบายน้ำดี อุ้มน้ำต่ำ ขาดน้ำง่าย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๘. เนินเขาและที่ลาดเชิงเขา หินตะกอนเนื้อหยาบ สลายตัวจากหินทราย เป็นกลุ่มดินร่วน เนื้อดินปนทราย กรดจัดมาถึงกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕) การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๙. เนินเขาและภูเขากลุ่มหินตะกอนเนื้อละเอียด สลายตัวของหินดินดาน เป็นดินกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕) การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เป็นดินตื้นถึงชั้นหินพื้น ดินเหนียว ดินเหนียวลึกมากดินตื้นถึงชั้นลูกรัง

๑๐. เนินเขาและภูเขาหินแกรนิต สลายตัวจากหินแกรนิต เป็นดินเหนียว ดินร่วน ดินกรดจัด การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ทรัพยากรดินปัญหาภาคใต้ที่เกิดจากธรรมชาติ จำแนกได้ ๕ ประเภท ดังนี้

๑. ดินตื้น ๕.๒๒%
๒. ดินเค็มชายทะเล ๓.๔๔%
๓. ดินเปรี้ยวจัด ๓.๐๔%
๔. ดินทรายจัด ๒.๑๘%
๕. ดินอินทรีย์ ๐.๗๘%

ภาคตะวันออก

ที่ลุ่ม : ที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง (ชะวากทะเล) , ที่ราบลุ่มน้ำทะเลเค็มท่วมถึง , ที่ราบตะกอนน้ำพา

ที่ดอน : สันทราย/หาดทราย , พื้นผิวการกร่อน (พบมากสระแก้ว ปราจีน) , เนินเขาและภูเขา (หินทราย) , เนินเขาและภูเขา (หินดินดาน) , เนินเขา(หินแกรนิต) , เนินเขา(หินปูน) , หินบะซอลต์

ตอนบน เทือกเขาสูง เนินเขาเตี้ยสลับที่ราบแคบ ๆ

ตอนกลาง เทือกเขาสูงสลับกับที่ราบขนานไปกับแม่น้ำลำธารและพื้นที่ลอนลาด

ตอนล่าง พื้นที่ลอนลาดกับที่ราบเป็นแนวแคบ ๆ ขนานไปทางฝั่งทะเล

ที่ราบชายฝั่งทะเล ประกอบด้วยพื้นที่สันทราย ชะวากทะเล และลากูน

๑. ที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง(ชะวากทะเล)/เป็นดินที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล : ดินเลนเค็มชายทะเล มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน การระบายน้ำเลวมาก เมื่อดินแห้งจะแปรสภาพเป็นดินกรดกำมะถัน และเค็ม มีน้ำทะเลท่วมเป็นประจำทุกวัน

๒. สันทรายชายหาด/ตะกอนน้ำทะเล

สันทรายใหม่ : ดินเป็นทรายจัด อุ่มน้ำต่ำ ระบายน้ำดีเกินไปความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก

สันทรายเก่า : ดินเป็นทรายจัด ชั้นดานอินทรีย์อัดตัวแน่นเป็นชั้นดาน ระบายน้ำดีเกินไป ความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก

๓. ที่ราบลุ่มน้ำทะเลเคยท่วมถึง/ตะกอนน้ำกร่อย/น้ำทะเล

ดินเหนียว : การระบายน้ำเลว pH ๖.๐-๘.๐ ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

ดินเปรี้ยว : เนื้อดินเหนียว การระบายน้ำเลว pH ๓.๕-๔.๐ ธาตุอะลูมิเนียม เหล็ก แมงกานีสมาก จนเป็นพิษ ธาตุฟอสฟอรัสถูกตรึง พืชดูดใช้ไม่ได้ สามารถปรับปรุงด้วยวัสดุปูน

๔. ที่ราบตะกอนน้ำพา (ตะพักน้ำระดับต่ำ) ตะกอนน้ำ : กลุ่มดินเหนียวลึกลับมาก pH ๔.๕-๕.๕ การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๕. สันดินริมน้ำ/ตะกอนริมน้ำ : กลุ่มดินร่วนหยาบหรือดินทรายแป้งละเอียด pH ๔.๕-๕.๕ การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ-ปานกลาง อาจมีน้ำไหลบ่าท่วมขังฉับพลันในระยะที่มีฝนตกหนัก

๖. เนินเขาและที่ลาดเชิงเขา/กลุ่มหินตะกอนเนื้อละเอียด (สลายตัวของหินดินดาน) : กลุ่มดินต้นถึงชั้นหินพื้น/ต้นถึงชั้นลูกรัง pH ๔.๕-๕.๕ การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำได้ง่าย พบมากในจังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว ตอนกลางของจันทบุรี และตราด

๗. ดินที่เกิดจากการสะสมของปูนมาร์ล : ดินเหนียวต้นถึงชั้นมาร์ล หรือก้อนปูน pH ๖๕.๕ ดินเป็นด่างจัด ความอุดมสมบูรณ์สูง พบมากใน อ.โป่งน้ำร้อน จันทบุรี ชุดดินบึงชะนัง

๘. เนินเขาและที่ลาดเชิงเขา/สลายตัวจากหินทราย : กลุ่มดินร่วนหยาบ/ร่วนละเอียด pH ๔.๕-๕.๕ การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พบมากที่ตอนบนของ จ.ปราจีน สระแก้ว บางบริเวณของจันทบุรี และตราด

๙. หินภูเขาไฟ สลายตัวจากหินบะซอลต์ : พบใน อ.ท่าใหม่ จันทบุรี และอ.บ่อไร่ ตราด เป็นแหล่งปลูกไม้ผลที่ดีของภาคตะวันออก กลุ่มดินเหนียวลึกลับมาก สีแดง pH .๕-๕.๕ ร่วนซุยสูง การระบายน้ำดี อุ่มน้ำต่ำ เก็บความชื้นได้น้อย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ-ปานกลาง เน้นการจัดการด้านปุ๋ยและชลประทาน

๑๐. เนินเขาและภูเขาหินแกรนิต พบกระจายตัวอยู่ จ.ชลบุรี เขาหินซ้อน บางบริเวณของจันทบุรี : ดินทรายจัด ความอุดมสมบูรณ์ต่ำเนื้อดินปนทราย ขาดแคลนน้ำได้ง่าย

ทรัพยากรดินปัญหาภาคตะวันออกจำแนกได้ ๔ ประเภทดังนี้

๑. ดินต้น ๒๓.๘๓%

๒. ดินเปรี้ยวจัด ๘๒๖%

๓. ดินทรายจัด ๔.๖๔%

๔. ดินเค็มชายทะเล ๐.๗๖%

ภาคเหนือ

ลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงสลับกับที่ราบระหว่างเขาหรือที่ราบบริเวณสองฝั่งแม่น้ำสายใหญ่ และที่ราบระหว่างหุบเขา

ที่ลุ่ม : ที่ราบน้ำท่วมถึง พบอยู่บริเวณริมแม่น้ำปิง วัง ยม น่าน ป่าสัก, ตะพักลำน้ำระดับต่ำ

ที่ดอน : สันดินริมน้ำ, ตะกอนน้ำพารูปพัด ส่วนใหญ่พบที่ จ.กำแพงเพชร, ตะพักลำน้ำระดับสูง, เนินเขา (หินแกรนิต), หินบะซอลต์, เนินเขาและภูเขา(หินดินดาน), เนินเขาและภูเขา(หินอัคนี)

๑. ที่ราบน้ำท่วมถึง

- สันดินริมน้ำ ส่วนใหญ่เป็นที่ดอน เนื้อดินเป็นดินร่วนหยาบ ระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

- ที่ลุ่มหลังสันดินริมน้ำ (ที่แอ่งต่ำ) ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างดี เหมาะสมกับการปลูกข้าว

๒. ที่ราบตะกอนน้ำพา หรือตะพักน้ำระดับต่ำ : ส่วนใหญ่พบในที่ราบระหว่างหุบเขา หรือที่ราบริมฝั่งแม่น้ำปิง วัง ยม น่าน ป่าสัก ส่วนใหญ่พบดินร่วนหยาบ ดินทรายแป้ง ดินเหนียว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง เป็นพื้นที่ทำนาของภาคเหนือเป็นหลัก

๓. ตะพักน้ำระดับสูง หรือที่ราบลูกฟูก : พบดินตั้งแต่ก้อนหินหรือเศษหิน ดินร่วนหยาบ ดินเหนียว การระบายน้ำดี ความสมบูรณ์ต่ำ

๔. ตะกอนน้ำพารูปพัด : พบกลุ่มดินร่วนหรือดินทรายแป้งละเอียด ซึ่งมีศักยภาพทางการเกษตรมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ส่วนใหญ่เป็นแหล่งรูปพืชไร่

๕. เนินเขาและที่ลาดเชิงเขา / กลุ่มหินตะกอนเนื้อละเอียด สลายตัวจากหินดินดาน : พบดินตั้งแต่ชั้นหิน พื้นดินเหนียว ระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๖. สลายตัวจากหินบะซอลต์และหินแอนดีไซต์ : พบที่ จ.ลำปาง เชียงราย หรือลุ่มแม่น้ำป่าสัก จ.เพชรบูรณ์ พบได้ ๒ ลักษณะ เป็นดินต้น และดินเหนียวลึกมากสีส้ม สีแดง ระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ถึงต่ำ

๗. เนินเขาและภูเขาหินแกรนิต : ดินเหนียว สีแดง ระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ทรัพยากรดินปัญหาภาคเหนือ จำแนกได้ ๒ ประเภท ดังนี้

๑. ดินต้น ๑๑.๔๓%

๒. ดินทรายจัด ๔.๖๔%

ภาคกลาง

พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสาขาอื่นๆ เช่น แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำป่าสัก มีลักษณะเป็นบริเวณขอบที่ราบ เป็นที่ราบแคบ ๆ สลับเนินลูกเตี้ยๆ และมีเทือกเขาสูงทางด้านตะวันตก ที่กั้นระหว่างประเทศไทย-พม่า

ที่ลุ่ม : ที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง(ชะวากทะเล), ที่ราบลุ่มน้ำทะเลเคยท่วมถึง(เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย) ที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง(อยู่บริเวณตอนกลางของภาคกลาง), ที่ราบตะกอนน้ำพาตะพักลำน้ำระดับต่ำ

ที่ดอน : ตะพักลำน้ำระดับสูง, เนินตะกอนน้ำพารูปพัด (จ.นครปฐม กาญจนบุรี), เนินเขาและภูเขา (หินดินดาน หินทราย หินปูน หินอัคนี)

๑. ที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง(ชะวากทะเล) : ดินที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าโกงกาง บางพื้นที่เป็นประมง เลี้ยงปลา กุ้ง หรือทำนาเกลือ

๒. ที่ราบน้ำทะเลท่วมถึงในอดีต เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย : แบ่งเป็นดินเหนียวระบายน้ำเลว เป็นกรดน้อย ถึงต่ำปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง มีศักยภาพสูงมากในการปลูกข้าวของประเทศไทย

๓. ที่ราบน้ำท่วมถึง หรือสันดินริมน้ำ : ลักษณะดินเป็นดินร่วนหยาบ ลึกมาก มีการสลับชั้นเนื่องจากการทับถมของตะกอนน้ำพาเมื่อมีน้ำล้นฝั่ง ระบายน้ำดีถึงปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง เสี่ยงน้ำท่วม

๔. ที่ราบตะกอนน้ำพา ดินเกิดจากตะกอนน้ำพามาทับถม : ดินเหนียวเหมาะแก่การทำนาข้าว แหล่งสำคัญของไทย

๕. เนินตะกอนรูปพัด ดินเกิดจากตะกอนน้ำพามาทับถม : ลักษณะของดินเป็นดินร่วนละเอียด หรือดินร่วนปนทรายแบ่งละเอียด เหมาะแก่การปลูกพืชไร่ พืชผัก

๖. ดินที่เกิดจากตะกอนน้ำพบบนปูนมาร์ล : พบที่ จ.สระบุรี เป็นดินเหนียวจัด ความอุดมสมบูรณ์สูง

๗. เนินเขาและที่ลาดเชิงเขากลุ่มหินตะกอนเนื้อหยาบ สลายตัวจากหินทราย หินแปร : ดินร่วนปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๘. ดินที่เกิดจากการสลายตัวของหินดินดาน : พบที่ อ.ม่วงเหล็ก จ.สระบุรี เป็นดินเหนียว ระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

๙. เนินเขาและที่ราบเชิงเขา หินอัคนี

: ดินต้นหรือดินต้นมากถึงขั้นเศษหิน ระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

: ดินลึกปานกลางถึงขั้นปูนมาร์ล เป็นต่าง ระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ทรัพยากรดินปัญหาภาคกลาง จำแนกได้ ๔ ประเภทดังนี้

๑. ดินต้น ๗.๖๓%

๒. ดินเปรี้ยวจัด ๗.๓๕%

๓. ดินทราย ๒.๓๒%

๔. ดินเค็มทะเล ๐.๖๔%

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เป็นที่ราบสูง - แอ่งที่ราบโคราช (แม่น้ำมูล แม่น้ำชี ไหลลงสู่แม่น้ำโขง)

- แอ่งสกลนคร (แม่น้ำสงคราม ไหลลงสู่แม่น้ำโขง จ.นครพนม)

เขตภูเขา แบ่งแอ่งโคราช และแอ่งสกลนคร ได้แก่ หิวเขาภูพาน

๑. ที่ราบน้ำท่วมถึง ดินที่เกิดจากสันดินริมน้ำ : ดินทราย ดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนปนทรายแบ่ง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อยู่อาศัย หรือปลูกพืชผัก พืชไร่ และระวัง ในเรื่องของน้ำท่วมในฤดูฝน

๒. ที่ราบน้ำท่วมถึง / ที่ลุ่มหลังสันดินริมน้ำ : ส่วนใหญ่ดินเหนียวจัด และหน้าแล้งหน้าดินจะแตกลึก เป็นกรดมากถึงกรดปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง เหมาะแก่การปลูกข้าว

๓. ที่ราบตะกอนน้ำพา : ดินเหนียวและดินร่วนละเอียด เป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๔. ดินเค็ม : พบบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา บริเวณผิวดินมักพบคราบเกลือ ลักษณะของดินมีโซเดียมสูง เป็นอันตรายส่งผลต่อการเจริญเติบโตของพืช เช่น ชุดดินกุลา ร้องให้ ชุดดินอุดร

(ลงนาม).....

(นางสาวพัชณิดา มณฑาทอง)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

(ลงนาม).....

(นายบุญสม พรหมสุวรรณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา

กรมพัฒนาที่ดิน
 ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า
นางสาวพัชณิดา มณฑาทอง
 ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training
 หลักสูตร "ปฐพีวิทยาพื้นฐานและการประยุกต์ใช้ข้อมูลดิน"
 รุ่นที่ 1/2568 : ธันวาคม 2567 - มีนาคม 2568

 (ดร.ทวีศักดิ์ ธนเดโชพล)
 อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวพัชนิดา มณฑาทอง

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "การใช้งาน Agri-Map Online"
รุ่นที่ 1/2568 : ธันวาคม 2567 - มีนาคม 2568

(ดร.ทวิศักดิ์ ธนเดโชพล)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน